

Вільям Шекспір

Дванадцята ніч, або Що собі хочете

*За мотивами відомої комедії Вільяма Шекспіра
переказав для дітей та юнацтва Василь Горбатюк*

Ілюстрації Едвіна Остіна Еббі

Львів

Видавництво «Апріорі»

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

ЧАСТИНА ПЕРША

Герцог страждає

Над пишним палацом Орсіно – герцога Іллірійського, над зеленими кронами дерев, що творили тінисті алеї, над різнобарв'ям квітів линула музика. Музики поволі йшли слідом за герцогом, якого супроводжували його придворні та Курію.

Владар Іллірії замріяно вслухався в мелодію і промовляв своїм супутникам:

– Яка чудова музика! Як вона захоплює душу людини, витісняє собою геть усі інші почування. Навіть жагучу пристрась кохання... Кохання... – задумливо повторив герцог – і обличчя його вмить змінилося. – Спиніться! Годі! – гукнув він музикам. – Відлетіли чари! Лиш згадав про неї – і... Дух любові, свіжий, нестримний, як море, вабить нас у свої глибини. І стільки образів постають в уяві, що й сама уява – ніби сон...

Герцог мовби вслухався у себе, ніби роздивлявся щось у собі, і поки він мовчав, спів птахів не давав запанувати тиші.

– Чи хочете піти на лови, пане? – запитав Куріо, цей заповзятливий мисливець.

– Кого ловити?

– Лань.

– Та я ж ловлю найблагороднішу у світі здобич! – гаряче мовив герцог. – Уперше я побачив Олівію – і мовби очистилося все навкруги від чумної зарази. З того дня я ніби олень. Як люті пси, за мною гоняться палкі бажання...

В цю мить герцог побачив свого слугу Валентина, що по волі наближався до гурту.

– Ну що? – нетерпеливо вигукнув герцог. – Які від неї вісті? Валентин прискорив крок і поклонився владареві.

– Мене не прийнято, ласкавий пане. Але її служниця так сказала мені: сім років її господиня носитиме чорне покривало, сім років проведе в скорботі у своїй кімнаті як черниця, в сльозах за своїм померлим братом. Про нього пам'ять хоче зберегти в непорушній печалі.

– Якщо вона братові так борг любові віддає, – задумливо мовив герцог, – то як же її серце ласкаве любитиме, коли пройде гірка печаль!.. Яким щасливим буде владар її почуттів!.. І як здобути ті почуття?

Іллірія

– Як ця земля зветься, любі друзі?

– Іллірія, ласкава пані. Це Балканський півострів.

Віола роззирнулася довкола. Сірі гори здіймалися вгору вздовж берега моря. Хвилі набігали на розсипи круглої гальки, вкривали їх білою піною, вдарилися в стіни скель і з шумом відпливали назад, поки не зустрічалися з новими хвилями і знову котилися до берега. Поодинокі оливкові дерева незрушно застигли на скелях. Над ними високе небо синіло без жодної хмаринки.

– Що ж мені робити в Іллірії? – глянула Віола на капітана корабля. – Мій брат блукає в темному Елізіумі. А може, не втонув Себастьян? – обвела вона поглядом моряків, що з'юрмились довкола.

– Ми врятувались випадково, – винуватим голосом промовив капітан.

– А мій брат! – з відчаєм вигукнула Віола. – Може, й він випадково лишився живим?

– Скажу вам, що й таке може бути, – погодився капітан. – Щоб нас не збили хвилі, ми хапалися у шторм за все, що могло утримати нас. Я бачив, як ваш брат, ласкава пані, прив'язав себе до щогли. Коли наш корабель розбився, усі, хто не втонув, рятувалися на нашому човні, – кивнув головою на човна, що гойдався на хвилях при березі.

– Спасибі, капітане. Твоя оповідь таки вселяє надію. А ти знаєш цю країну?

Вона глянула вперед, де поміж скелями зеленіло поле, а вдалині виднілося щось схоже на будівлі за деревами.

– Добре знаю, ласкава пані. Я народився і виріс неподалік звідсіль – за три години ходу. З давніх давен живемо тут ми, іллірійці.

– Хто ж тут владарює?

– Герцог Орсіно. Шляхетна людина.

– Я чула це ім'я від батька свого. Орсіно... Він був нежонатий...

– Такий і досі. Якщо, правда, за місяць, поки я плавав, не одружився. Були чутки такі, що хоче він побратися з красунею Олівією.

– А хто вона? – підняла вгору брови Віола.

– О, це панна чеснотлива!.. Кохана доня графа. Та горе в неї: раніш батько помер, а недавно й старший брат. У тузі вона. Людського товариства відреклась.

В очах Віоли спалахнули гарячі іскри:

– О, як хотіла б я служити їй! Але під іменем чужим, поки не настане слухна мить.